

ข้อสังเกต
การประชุมสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๔๘/๒๕๕๙
วันจันทร์ที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๙

พิจารณาเรื่อง

ระเบียบวาระที่ ๓ รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๒ เรื่อง
เรื่องที่ ๑ การปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบการบริหารงานที่มีธรรมาภิบาลในภาครัฐ
เรื่องที่ ๒ การปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบการบริหารงานที่มีบรรษัทภิบาลในภาคเอกชน

ข้อสังเกตของสมาชิกในที่ประชุม

นายนิกร จำนง

๑. การปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบการบริหารงานที่มีบรรษัทภิบาลในภาคเอกชน ต้องคำนึงถึงความพร้อมของภาคเอกชนในการเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ เพื่อกำหนดมาตรการเพิ่มแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (CAC) และมาตรการการทำข้อตกลงคุณธรรม (Integrity Pact) ในการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียในการสร้างแรงจูงใจให้บริษัทของภาคเอกชนแสดงเจตนาสมัครใจเข้าเป็นแนวร่วมเพิ่มมากขึ้น

๒. ควรกำหนดให้ข้าราชการทุกตำแหน่งตั้งแต่เข้ารับราชการต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพิ่มเติม โดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ หรือนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด

๓. การเปรียบเทียบข้อมูลแสดงผลการจัดซื้อจัดจ้างเปรียบเทียบของครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างในรายการประเภทเดียวกัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ ในการแข่งขันเสนอราคาอย่างโปร่งใสและลดปัญหาคอร์รัปชันนั้น อาจเป็นการเปรียบเทียบได้เพียงข้อมูลด้านปริมาณเท่านั้น ซึ่งในบางโครงการของภาครัฐบางครั้งจำเป็นต้องมีการกำหนดคุณภาพที่เป็นมาตรฐาน จึงอาจมีการเปรียบเทียบข้อมูลได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ และอาจส่งผลกระทบต่อประชาชนหรือส่งผลให้รัฐสูญเสียงบประมาณอย่างมหาศาล ดังนั้น เพื่อให้การเปรียบเทียบข้อมูลประกอบการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จึงควรกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อใช้เปรียบเทียบข้อมูลควบคู่กันไปด้วย

๔. ควรกำหนดมาตรการควบคุมการดำเนินงานของศูนย์คุณธรรมที่จัดตั้งอยู่ในหน่วยงานราชการหลักของประเทศ เพื่อสร้างองค์คุณธรรมในภาคราชการตามแผนแม่บทการพัฒนาคุณธรรมแห่งชาติเกี่ยวกับการกำหนดหลักเกณฑ์คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ รวมทั้งมีการพิจารณารายละเอียดให้มีความชัดเจน โดยครอบคลุมถึงปัญหาการคอร์รัปชันของผู้บริหารระดับสูง เพื่อให้การการตั้งศูนย์คุณธรรมเกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างเป็นรูปธรรม

๕. ควรปรับเพิ่มรายได้ของข้าราชการ ซึ่งเป็นความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรือการที่ข้าราชการมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการครองชีพในปัจจุบัน อันเป็นสาเหตุให้เกิดแรงจูงใจทางวัตถุนิยมและค่านิยมทางสังคม กระตุ้นให้ข้าราชการแสวงหาประโยชน์ด้วยวิธีการที่ผิด โดยอาจนำเงินเหลือจ่ายจากการประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างมาจัดสรรเป็นรางวัลให้กับแต่ละหน่วยงานราชการ

พลตำรวจตรี พิธิษฐ์ เปาอินทร์

ปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีของผู้มีเงินได้ โดยเฉพาะการหลีกเลี่ยงภาษีของบริษัทที่มีกิจการขนาดใหญ่ในภาคเอกชนนั้น เกิดจากการใช้ประโยชน์ของช่องโหว่ทางด้านกฎหมายหรือช่องโหว่ของข้อตกลงระหว่างประเทศ ซึ่งบริษัทต่าง ๆ นำมาใช้เป็นข้ออ้างในการลดหย่อนภาษี กล่าวคือ บริษัทที่มีกิจการขนาดใหญ่ จะดำเนินการจัดตั้งบริษัทสาขาขึ้นในต่างประเทศ และเมื่อถึงคราวที่จะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐก็จะยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษี โดยนำการจัดตั้งและการดำเนินธุรกรรมของบริษัทสาขานอกอาณาเขต (Off Shore Company) มาใช้เป็นประโยชน์ในการรับสิทธิลดหย่อนภาษีตามกฎหมาย ก่อนจะนำเงินหรือรายได้ที่ได้ดำเนินการเสียภาษีแล้วกลับเข้ามายังภายในประเทศ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร เป็นต้น จะต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจการหรือธุรกรรมของบริษัทขนาดใหญ่ในต่างประเทศ รวมทั้งปรับปรุงกฎหมายด้านภาษีอากรให้มีความทันสมัย และสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมหรือปลูกฝังในเรื่องของควมมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐและบริษัทภิบาลในภาคเอกชน ซึ่งคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการสื่อสารมวลชน สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ได้เคยจัดทำรายงาน เรื่อง “ผลการศึกษาและข้อเสนอแนะการปฏิรูปด้านช่องทางการประสานงานกับผู้ให้บริการสื่อออนไลน์ที่อยู่ในประเทศและต่างประเทศ” โดยได้เสนอแนะให้ภาครัฐดำเนินการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและช่องทางในด้านการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้ให้บริการและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนเสนอแนะให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีหรือปรับปรุงการใช้มาตรการทางภาษีกับสื่อออนไลน์ที่ดำเนินธุรกรรมทางการเงิน เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดเก็บภาษีกับสื่อออนไลน์ดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรรนำข้อเสนอแนะบางประการในรายงานฉบับดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาเป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมไว้ในรายงานฉบับนี้ด้วย

นางถวิลวดี บุรีกุล

๑. การทุจริตคอร์ปชั่นของประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจหรือผู้มีหน้าที่อนุมัติหรืออนุญาตในเรื่องต่าง ๆ ของรัฐ เช่น การให้สัมปทาน การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง การดำเนินการจัดทำโครงการต่าง ๆ เป็นต้น ดังนั้น การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในภาครัฐจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะหากสามารถปลูกฝังให้คนในชาติหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจิตสำนึกมีความรับผิดชอบต่อสังคมหรือต่อประโยชน์ส่วนร่วมแล้ว ย่อมจะทำให้ปัญหาการทุจริตคอร์ปชั่นลดน้อยลง อย่างไรก็ตาม ภาครัฐควรมีการสร้างกลไกพิเศษที่สามารถลดการใช้ดุลยพินิจของผู้มีอำนาจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อไม่ให้เกิดการใช้ดุลยพินิจนอกเหนือขอบเขตหรือเกินกว่ากรอบที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่หน่วยงานภาครัฐ โดยกลไกพิเศษดังกล่าวจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องของคุณภาพและความคุ้มค่าในการจัดซื้อจัดจ้างหรือการจัดทำโครงการมากกว่าในเรื่องของปริมาณ

๒. ข้อเสนอแนะการปฏิรูปภาครัฐในมาตรการที่ ๑ ได้เสนอแนะให้มีการกำหนดนโยบายเพื่อความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดให้มีระบบติดตามประเมินผลความโปร่งใสและมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้รับผิดชอบ นั้น ควรมีการพิจารณาถึงความพร้อมและความเหมาะสมด้วยว่าสำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีภารกิจค่อนข้างมาก หากจะต้องมารับผิดชอบหน้าที่ดังกล่าวเพิ่มเติม อาจจะทำให้ไม่สามารถติดตามประเมินผลความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างเต็มที่หรือมีประสิทธิภาพ

๓. ข้อเสนอแนะการปฏิรูปภาครัฐในมาตรการที่ ๓ ได้เสนอแนะให้มีการแสดงผลการจัดซื้อจัดจ้างเปรียบเทียบ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุ นั้น ควรมีการเพิ่มเติมในเรื่องของความคุ้มค่าในการจัดซื้อจัดจ้างมากกว่าปริมาณ โดยจะต้องกำหนดแนวทางการพิจารณาที่เหมาะสมตลอดจนระบบฐานข้อมูลที่มีความถูกต้อง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาหรือเปรียบเทียบได้ว่าการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างในครั้งนั้นจะสามารถประหยัดงบประมาณของชาติหรือมีความคุ้มค่าในการดำเนินการหรือไม่ อย่างไร

๔. ข้อเสนอแนะการปฏิรูปภาครัฐในมาตรการที่ ๖ ได้เสนอแนะให้หน่วยงานของภาครัฐทุกหน่วยงานจะต้องดำเนินการให้หน่วยงานของตนเป็นองค์กรคุณธรรมตามแนวทางของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) นั้น มีข้อน่าสังเกตว่า รายงานของคณะกรรมการไม่ได้มีการกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับแผนงานหรือวิธีการว่าจะต้องดำเนินการอย่างไร ดังนั้น จึงควรมีการเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ในรายงานฉบับนี้ด้วย

๕. ข้อเสนอแนะการปฏิรูปภาครัฐในมาตรการที่ ๗ ได้เสนอแนะให้ภาครัฐมีการปฐมนิเทศข้าราชการบรรจุใหม่หรือการฝึกอบรมข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิ่มเติม นั้น ควรมีการปลูกฝังในเรื่องของควมมีคุณธรรม จริยธรรม ธรรมาภิบาล และความโปร่งใสในหน่วยงานของรัฐด้วย โดยเฉพาะความโปร่งใสในเรื่องของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเกิดความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติราชการ

พลตำรวจโท อำนวย นิมมะโน

๑. ภาครัฐควรมีการสร้างความสะดวกในเรื่องของการใช้บังคับกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานจะต้องปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุแบบเดียวกัน เช่น ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปอย่างถูกต้อง ยกเว้นว่าหน่วยงานนั้นมีกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างไว้เป็นการเฉพาะ แต่ก็ต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานไม่ต่ำกว่ากฎหมายหรือระเบียบหลักที่ใช้บังคับอยู่

๒. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการในการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของการจัดซื้อจัดจ้างในภาครัฐ ที่ได้เสนอแนะให้มีการแต่งตั้งบุคคลที่สามเข้าไปรับรู้การปฏิบัติงานหรือสังเกตการณ์การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเรียกว่า “ผู้สังเกตการณ์อิสระ” (Independent Observers : IO) นั้น มีข้อน่าสังเกตว่า การตั้งผู้สังเกตการณ์อิสระดังกล่าว ควรให้ผู้สังเกตการณ์ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบหรือสังเกตพฤติกรรมการในการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานภาครัฐแต่เริ่มดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้การติดตามและตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ควรมีการกำหนดให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานนำหลักเกณฑ์ตามหนังสือคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวพอ) ๐๔๒๑.๓ / ว ๒๘๘ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เรื่อง “การกำหนดหลักเกณฑ์การเสนอราคาขั้นต่ำ (Minimum Bid) แต่ละครั้ง ในวิธีการประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ และการต่อรองราคา กรณีผู้มีสิทธิเสนอราคารายเดียวหรือผู้มีสิทธิเสนอราคาเพียงรายเดียวเมื่อถึงเวลาเริ่มการเสนอราคา” ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่จะจัดหาพัสดุสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าเสนอราคาแต่ละรายว่า มีพฤติกรรมเข้าข่ายการสมยอมกันในการเสนอราคาหรือไม่ มีการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริงหรือไม่ หากผู้เสนอราคามีพฤติกรรมที่เข้าข่ายการสมยอมกันในการเสนอราคา หรือไม่มีการแข่งขันราคากันอย่างแท้จริง คณะกรรมการพิจารณาผลการประกวดราคา ควรทำความเข้าใจและแจ้งให้หัวหน้าในหน่วยงานนั้นทราบ เพื่อให้มีการพิจารณายกเลิกการประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ นั้น มาปรับใช้เป็นหลักเกณฑ์หลักในการจัดซื้อจัดจ้างทุกประเภท

พลตำรวจเอก ชิตชัย วรณสกลิตย์

๑. ปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันก็คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีรายได้ไม่สอดคล้องกับรายจ่ายหรือค่าครองชีพ จึงทำให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานของรัฐเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ภาครัฐจึงควรหาแนวทางหรือวิธีการในการเพิ่มรายได้ให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้สอดคล้องกับค่าครองชีพตามความเป็นจริง เพื่อให้ปัญหาการทุจริตโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐหมดไป

๒. ควรมีการกำหนดแนวทางหรือการสร้างบรรยากาศความโปร่งใสในที่ทำงาน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้นรู้สึกภูมิใจในเกียรติยศและศักดิ์ศรีของตน ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องของค่านิยมการต่อต้านการทุจริตในองค์กรด้วย

๓. รายงานของคณะกรรมการธิการควรมีการเพิ่มเติมแนวทางหรือวิธีการที่สามารถให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตและตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยอาจนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งภาครัฐจะต้องสร้างกลไกพิเศษหรือช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ให้ประชาชนสามารถแจ้งเบาะแสหรือส่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตมายังหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้โดยตรงและรวดเร็ว ตลอดจนต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนว่าจะสามารถให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนผู้แจ้งเบาะแสได้

นายสมพงษ์ สระกวี

๑. ควรมีการนำแนวทางหรือมาตรการหรือวิธีการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งประสบผลสำเร็จแล้วในต่างประเทศมาปรับใช้กับประเทศไทย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตของประเทศประสบผลสำเร็จอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องเริ่มจากการรณรงค์หรือปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องของการต่อต้านการทุจริตให้แก่ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตลอดจนใช้มาตรการทางกฎหมายอย่างจริงจัง เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าทุจริตหรือไม่กล้ากระทำความผิด

๒. ควรมีการกำหนดแนวทางหรือหลักเกณฑ์ที่ก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อเป็นการป้องกันและปราบปรามไม่ให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายใช้อำนาจในการโยกย้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ

๓. ควรมีการกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการควบคุม ป้องกัน และปราบปรามการทุจริตในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการหารายได้ให้แก่ประเทศ เนื่องจากหน่วยงานเหล่านี้จะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับรายได้และงบประมาณต่าง ๆ ของแผ่นดินโดยตรง หากไม่มีการควบคุมหรือป้องกันที่ดีแล้ว อาจทำให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานนั้นได้

พลเอก เลิศรัตน์ รัตนวานิช

๑. การกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงทุกหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรในกำกับของรัฐต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจส่งผลให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถไม่ประสงค์มาเป็นผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐหรือองค์กรในกำกับของรัฐ เพราะต้องรวบรวมและชี้แจงรายละเอียดทรัพย์สินและหนี้สินซึ่งสร้างความยุ่งยากให้แก่ผู้ชี้แจง ดังนั้น ควรกำหนดให้เฉพาะผู้บริหารหน่วยงานหรือองค์กรที่มีโอกาสกระทำการทุจริต เช่น ผู้ที่มีภารกิจงานเกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุมัติหรืออนุญาต รวมทั้งการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากร เป็นต้น ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเท่านั้น

๒. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ดำเนินโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity & Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมทั้งได้ประมวลและประกาศผลการประเมินหน่วยงานภาครัฐ จำนวน ๑๑๕ หน่วยงาน แล้วพบว่า ผลการประเมินของบางหน่วยงานไม่ได้รับการยอมรับ ดังนั้น ควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดและวิธีการประเมินให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาแบบสอบถามประเมินตนเอง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการยอมรับและนำผลการประเมินไปพัฒนาหน่วยงานให้เกิดความโปร่งใสในอนาคต

๓. คณะกรรมาธิการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบควรติดตามการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อปรับปรุงสาระสำคัญของข้อเสนอแนะในรายงานให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยเฉพาะการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทลงโทษผู้บริหารของบริษัทมหาชนจำกัดที่กระทำความผิดกรณี Insider Trading หรือการใช้ข้อมูลภายในในการซื้อหรือขายหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อันเป็นการเอาเปรียบบุคคลภายนอก

๔. ขณะนี้สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ระหว่างการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. .... โดยร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีสาระสำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการกำหนดให้รัฐวิสาหกิจต้องใช้แนวทางจัดซื้อจัดจ้างเช่นเดียวกับส่วนราชการ อันอาจก่อให้เกิดปัญหาและอุปสรรคต่อการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น การตรากฎหมายเพื่อควบคุมการทุจริตจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับรัฐวิสาหกิจในอนาคต รวมทั้งต้องพิจารณาให้รัฐวิสาหกิจสามารถแข่งขันในเชิงธุรกิจได้

นายวิทยา แก้วภราดัย

๑. เนื่องจากการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มุ่งเน้นควบคุมและลงโทษนักการเมืองที่กระทำทุจริต แต่ในข้อเท็จจริงกลับพบว่า ปัจจุบันนักการเมืองและข้าราชการประจำระดับสูงมีเงินเดือนและค่าตอบแทนในระดับที่ใกล้เคียงกัน ประกอบกับการกระทำทุจริตมักเกิดจากความร่วมมือระหว่างนักการเมืองและข้าราชการประจำ ดังนั้น ควรนำกฎกติกาของนักการเมืองมาใช้กับข้าราชการเช่นเดียวกัน ได้แก่ การนำมาตรฐานทางจริยธรรมตามมาตรา ๒๑๙ ของร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช .... (ฉบับลงประชามติ) มาใช้กับข้าราชการทุกคนด้วย

๒. ควรให้ข้าราชการทุกคนเมื่อได้รับการบรรจุเข้ารับราชการต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีการปรับปรุงบัญชีทุก ๕ ปี รวมทั้งกำหนดให้ข้าราชการรับเงินเดือนและค่าตอบแทนจากหน่วยงานเดียว เช่น ผู้บริหารหน่วยงานภาครัฐได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการของรัฐวิสาหกิจต้องเลือกรับเงินเดือนหรือค่าตอบแทนจากหน่วยงานเพียงแหล่งเดียวเช่นเดียวกับนักการเมือง เป็นต้น เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเกิดผลในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครื่องงาม

คณะกรรมการการควรกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจว่าการทุจริตเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรม เพื่อเป็นการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนตระหนักว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นบาป เมื่อเด็กและเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่แนวคิดดังกล่าวก็จะกลายมีภูมิคุ้มกันและเกิดสำนึกไม่ให้ประพฤติทุจริต

นายเสรี สุวรรณภานนท์

๑. รายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ทั้ง ๒ เรื่อง มุ่งเน้นนำเสนอข้อมูลสภาพปัญหาในภาพรวมของการทุจริตทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรภาคเอกชน แต่ข้อมูลดังกล่าวไม่ได้บ่งชี้ถึงสาเหตุของปัญหาการทุจริตในแต่ละหน่วยงาน ดังนั้น ควรนำเสนอสภาพปัญหา สาเหตุและกระบวนการทุจริตให้มีความชัดเจน รวมทั้งมีแนวปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาการทุจริตของแต่ละหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การแก้ไขปัญหาการทุจริตเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒. หน่วยงานภาครัฐมักจะจัดทำค่าขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่มีวงเงินหรือค่าใช้จ่ายในแต่ละแผนงานหรือโครงการสูงกว่าความต้องการใช้จริง ซึ่งวงเงินหรือค่าใช้จ่ายส่วนที่เกินดังกล่าวอาจเผื่อไว้สำหรับการทุจริต ดังนั้น การพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีของแต่ละหน่วยงานควรพิจารณา

ตามแผนงานหรือโครงการให้เกิดความเหมาะสม เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตโดยให้หน่วยงาน มีวงเงินเพียงพอเฉพาะดำเนินแผนงานและโครงการเท่านั้น

ผลสำรวจโท สุวิระ ทรงเมตตา

ควรเพิ่มเติมรายละเอียดในรายงานของคณะกรรมการการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่องการปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบ การบริหารงานที่มีธรรมาภิบาลในภาครัฐ เพื่อให้การปฏิรูปเรื่องการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติ มิชอบมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

๑. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพิ่มเติมในการกำหนดมาตรการการปลูกฝังและป้องกันการ ทุจริตคอร์รัปชันในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ จำนวน ๘ ข้อ ดังนี้

๑) ควรกำหนดนโยบายที่เป็นธรรม ไม่เอื้อประโยชน์หรือแสวงหาประโยชน์เพื่อตน โดยคำนึงถึงต้องการของประชาชนหรือผลประโยชน์ของสังคมส่วนร่วมภายในประเทศเป็นสำคัญ เช่น ระบบ สาธารณูปโภค ระบบป้องกันภัยพิบัติของประเทศ เป็นต้น

๒) ควรกำหนดหลักเกณฑ์การประกาศจัดซื้อ - จัดจ้าง (Team of Reference : TOR) และกำหนดคุณสมบัติให้เป็นมาตรฐานกลางสามารถนำไปใช้โดยทั่วไป เพื่อป้องกันการเอื้อประโยชน์ให้กับ บริษัทที่เข้าร่วมประมูลเป็นการเฉพาะหรือการถือคสเปกคุณสมบัติการจัดซื้อจัดจ้าง

๓) ควรกำหนดหลักเกณฑ์การประกาศเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างและการประกาศ เผยแพร่ข้อมูลจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางเว็บไซต์ของกรมบัญชีกลางและหน่วยงานของรัฐ ตามระเบียบสำนักนายก ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยให้ทุกหน่วยงานราชการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อให้สาธารณชน สามารถเข้าติดตามและตรวจสอบได้

๔) ควรกำหนดระยะเวลาและช่องทางการเข้าซื้อของประมูลได้อย่างสะดวก รวดเร็วและ มีความเหมาะสมกับขนาดแต่ละโครงการ โดยจัดให้มีหน่วยงานกลางในการจำหน่ายใบเสนอราคาหรือจำหน่าย ผ่านทางอินเทอร์เน็ต

๕) ควรกำหนดขั้นตอนการยื่นซองเสนอราคาจัดซื้อจัดจ้างที่มีความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย โปร่งใส ปราศจากการถูกขัดขวางจากเจ้าหน้าที่หรือผู้เข้าร่วมประมูลอื่น และสามารถยื่นซอง ได้มากกว่าหนึ่งแห่ง โดยสามารถยื่นผ่านทางสำนักงานประจำจังหวัดได้

๖) ควรกำหนดขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ให้มีความโปร่งใส โดยให้เปิดซองราคาในวันที่ยื่นซองประมูลทันที

๗) ควรกำหนดขั้นตอนการลงนามและการส่งมอบพื้นที่ ให้เป็นไปอย่างสุจริตไม่เอื้อประโยชน์ กับผู้รับผิดชอบโครงการ เช่น การเลื่อนระยะเวลาส่งมอบโครงการ เป็นต้น

๘) ควรกำหนดมาตรการควบคุมงานและการตรวจรับการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม และการถูกบังคับ หรือถูกบีบให้ออกจากการทำงานผู้ดูแลงานโครงการ

๒. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตเพิ่มเติมในการอนุมัติออบออนุญาตสัมปทาน การให้บริการ ประชาชน และสนับสนุนกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๓ ข้อ ดังนี้

๑) ควรกำหนดบทบาทให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับหน่วยงานรัฐ โดยรัฐทำหน้าที่จัดหาเครื่องมือและให้อำนาจกับภาคประชาชนในกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และรายงานความผิดปกติหรือพฤติกรรมที่น่าเชื่อถือว่าอาจเกิดการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ โดยไม่มีข้อยกเว้น รวมทั้งกำหนดให้พิจารณารวบรวมรายงาน ดังกล่าวเพื่อเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาออกคำสั่งให้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) มีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยไม่มีข้อยกเว้น

๒) ควรกำหนดหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่รัฐ ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการค้า โดยกำหนดเงื่อนไขและองค์ประกอบให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ ตั้งแต่การรับเรื่องและการยื่นเอกสารประกอบการพิจารณา ภายในระยะเวลา ๑ ถึง ๗ วัน และกำหนดให้มีการพิจารณาควบคู่ไปกับมาตรการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและป้องกันการเอื้อประโยชน์ให้บริษัทที่จดทะเบียนประกอบกิจการค้าหลังการประกาศจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งกำหนดให้รัฐมนตรีประจำกระทรวงหรือฝ่ายการเมืองที่เกี่ยวข้อง มีความรับผิดชอบต่อการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบในหน้าที่ การเรียกรับผลประโยชน์ และการละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อป้องกันไม่ให้เจ้าหน้าที่รัฐถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำความผิดของผู้อื่น

๓) ควรปรับลดระยะเวลาในการตรวจสอบและการพิจารณาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐ ให้มีผลบังคับทันที เพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำของเจ้าหน้าที่รัฐ และกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างสามารถสนับสนุนการดำเนินงานหรือมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

นายสุรินทร์ จิรวินิชย์

ควรกำหนดเนื้อหาเพิ่มเติมในรายงานของคณะกรรมการวิสามัญขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ เรื่องการปฏิรูปมาตรการเสริมสร้างระบบการบริหารงานที่มีธรรมาภิบาลในภาครัฐ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. การกำหนดเนื้อหาเพิ่มเติม โดยเพิ่มมาตรการที่ ๘ เป็นการจัดหลักสูตรอบรมพื้นฐาน การตรวจการจ้างและการควบคุมงานให้กับข้าราชการของทุกหน่วยงานภาครัฐ ก่อนการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและคณะกรรมการตรวจการจ้าง เพื่อเสริมสร้างทักษะ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถจัดการกับปัญหาการทุจริตในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างของภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒. การกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุน เพื่อใช้เป็นรางวัลสำหรับส่วนราชการที่มีการบริหารงบประมาณและจัดการที่ดีในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการนำเงินเหลือจ่ายจากการประหยัดงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างและเงินที่ลดได้มาจัดสรรเป็นมาตรการจูงใจ ซึ่งทำให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของทุกภาคส่วนได้ร่วมมือกันบริหารงบประมาณของหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

๓. การกำหนดให้หน่วยงานราชการต้องเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดค่าใช้จ่ายจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะคุณสมบัติและคุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ และอื่นๆ ที่ใช้ในการจ้างงานก่อสร้างการจัดซื้อจัดจ้างที่มีใช้งานก่อสร้าง การจ้างควบคุมงาน ฯลฯ ของทางภาครัฐ เพื่อให้การดำเนินการของภาครัฐเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

กลุ่มงานคณะกรรมการการป้องกันและบรรเทา
ผลกระทบจากภัยธรรมชาติและสาธารณภัย
สำนักกรรมการ ๓